

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "МОРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ"

ул. "Дякон Игнатий" № 9, София 1000
тел: (+359 2) 930 09 10
факс: (+359 2) 930 09 20

bma@marad.bg
www.marad.bg

ОДОБРЯВАМ

кдп инж. С. Църнаклийски,
Изпълнителен директор на
ИА "Морска администрация"
10.10.2011 г., София

НАЦИОНАЛНИ СТАНДАРТИ
за провеждане на обучение в курс
"ОФИЦЕР ПО СИГУРНОСТТА НА КОМПАНИЯТА"
"Company Security Officer"

МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	12
МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	3
БРОЙ НА КУРСИСТИТЕ В ГРУПА ЗА УПРАЖНЕНИЕ:	3
ПРОГРАМНИ ЧАСОВЕ:	25

НАЦИОНАЛНИ СТАНДАРТИ
за провеждане на обучение в курс
“ОФИЦЕР ПО СИГУРНОСТТА НА КОМПАНИЯТА”

1. ПРЕДМЕТ

Курсът е задължителен за всички лица, които ще изпълняват задълженията на офицер по сигурността на корабоприитежателна компания и включва задължителните минимални изисквания за подготовка и издаване на свидетелство, в съответствие с допълнението на Глава XI – 2 към SOLAS 74 и ISPS Code (Internationally Ship and Port Facility Security code) към същата конвенция, ИМО моделен курс 3.20, Директива 2005/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26.10.2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата, Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19.11.2008г. относно минималното ниво на обучение на морските лица и Регламент ЕО №725 от 2004г. Подготовката включва придобиване на знания и умения, осигуряващи сигурността на корабите на компанията и взаимодействието на Офицера по сигурността на компанията с Офицера по сигурността на пристанищата, посещавани от корабите на компанията.

2. ЦЕЛИ

Лицата, които успешно преминат този курс трябва:

да познават - актуалните заплахи за морската сигурност; нормативните документи по морска сигурност; отговорностите по сигурността; методологията за оценка на морската сигурност на кораба; основното оборудване по сигурността; действията и процедурите по морската сигурност; основите на обучението по сигурността; администриране на сигурността;

и да могат да – правят оценката по сигурността на корабите; разработват, представят за одобрение и гарантират прилагането и поддръжката на плановете за сигурност на корабите; извършва вътрешни проверки и прегледи на действие по сигурността; организира първоначалната и последващите проверки на кораба; гарантират ефективната комуникация и сътрудничество между офицерите по сигурността на корабите и офицерите по сигурността на пристанищните съоръжения; контролират задължителната документация по сигурността на корабите на компанията; докладват инциденти по сигурността.

3. ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

Обучението се провежда присъствено в лекционна зала. Часовете дадени в тематичния план и учебната програма са учебни часове по 45 минути. Курсът се организира и провежда в съответствие с процедурите по СУК на обучаващата институция. Занятията се планират така, че да не надвишават 10 часа дневно. Методическата им последователност и почивки между тях се определя от обучаващата институция в разписание на занятията в курса по примерен образец даден в Приложение 1.

При започване на курса на курсистите се предоставят учебни помощни материали (ISPS Code, тематичен план, скриптове на лекции, записки за курсиста). Лекторът, в зависимост от усвояване от обучаемите на материала по дадена тема може да промени продължителността на определена лекция за сметка на лекция от същата област на компетентност.

4. ВХОДНИ СТАНДАРТИ

Обучаемите в курса трябва да са морски правоспособни лица от оперативно или управленско ниво, както е определено в STCW'78. По решение на корабособственика могат да се обучават и лица със средно образование.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ "Company Security Officer"	Стр. 3 от 8	Редакция първа	06.10.2011
---	-------------	----------------	------------

5. ОСВИДЕТЕЛСТВАНЕ

На лицата успешно завършили курса се издава свидетелство "Company Security Officer" от Изпълнителна агенция "Морска Администрация" по формата предвидена в приложение №27 на Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България. За да бъде издадено свидетелство, обучаващата институция представя в дирекция "Морска администрация", която ще издава свидетелството - копие на дневника на курса (приложение №12, към чл.58, ал.1 на Наредба №6), протокола от изпита, решавания на изпита тест, копие на видеозаписа на изпита. Копието на дневника на курса, решавания на изпита тест и протокола от изпита могат да се представят сканирани на електронен носител. Протокола от изпита се представя задължително и на хартиен носител.

6. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Обучението в курса се провежда от преподаватели, които трябва да притежават морско образование, служба на корабите, да имат достатъчно опит при постигане сигурност на море и познават подробно изискванията на Глава XI-2 на SOLAS 74 и ISPS Code, както и Директива 2005/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26.10.2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата, Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19.11.2008г. относно минималното ниво на обучение на морските лица и Регламент №725 от 2004 г. Те трябва да са завършили курс за инструктори по морска сигурност или ИМО моделен курс 3.19 ("Ship Security Officer"), ИМО моделен курс 6.09 и 3.12 и да притежават съответните свидетелства.

7. ОЦЕНКА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценката на познанията на обучаемите се извършва текущо по време на занятията, чрез устни изпити по шесто балната система в хода на провежданите занятия, като оценките се отбелязват в дневника на курса. В края на курса знанията на курсистите се установяват чрез тест, съдържащ 30 въпроса. За успешно преминал теста се счита обучаем, който е дал най-малко 23 верни отговора. Теста се изготвя в три варианта, като за всеки курс е различен от предходните. Теста се провежда за време до 45 минути.

За успешно преминал курса се счита обучаем, който е издържал успешно теста. Курсист, който не реши успешно теста, има право в срок до един месец да се яви повторно на изпит. При повторно неуспешно явяване курсистът преминава целият курс отначало.

8. ДОКУМЕНТИРАНЕ

Документиране на провеждането на курса се извършва в дневника по чл.58 от Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България. За всеки курс ръководителят поддържа документация за входящото ниво на обучаемите (ф.к. на диплом за образование, копие на сертификат за правоспособност (когато лицето притежава такъв), изтегления и решаван тест, оригинала на попълнения от всеки курсист тест и видеозапис на изпита*. Цялата документация по провеждането на курса (тематичен план, скриптове на лекции, записки за курсиста, изтеглен вариант на теста, попълнения от всеки курсист тест, видеозаписа на изпита, протокол от изпита, копие на диплома) се съхранява в продължение на 5 (пет) години от организатора на курса. В процедурите по управление на качеството на съответната обучаваща институция да се включат тези изисквания по документиране.

*Забележка: Видеозаписът от изпита трябва да бъде с такова качество, че да осигурява наблюдение на всички лица в залата, полагащи изпита.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ "Company Security Officer"	Стр. 4 от 8	Редакция първа	06.10.2011
---	-------------	----------------	------------

9. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Теоретичните занятия и ситуационната игра се провеждат в лекционна зала с дъска за писане и демонстрационна маса. Залата да е оборудвана с шрайбпроектор и аудио-визуална техника или компютър с мултимедия, да е осигурено работно място за всеки курсист.

За провеждането на курса трябва да са осигурени следните технически средства и учебни материали:

9.1. Зала, отговаряща на санитарно-хигиенните изисквания, снабдена с мултимедиен проектор и компютърна техника;

9.2. Примерна документация за сигурността на кораба (оценка и план за сигурност) - по броя на обучаемите;

9.3. Примерна пристанищна документация по сигурността – по броя на обучаемите;

9.4. Международен кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения - ISPS Code - по броя на обучаемите;

9.5. План за сигурността на пристанищното съоръжение – 1 бр.

9.6. Наредба №53 за условията и реда за постигане на сигурността на корабите и пристанищата от 02.07.2004 г. и 28.08.2007 г., издадена от Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на вътрешните работи и Министерството на финансите – по броя на обучаемите;

9.7. Регламент ЕО №725/2004 на Комисията, относно подобряване на сигурността на корабите и на пристанищните съоръжения - 1бр.

9.8. Директива 2005/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26.10.2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата - 1бр.

10. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

№	ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	лекции (уч. часа)	упражнения
1.	Въведение в морската сигурност	1,5	-
2.	Политика по морска сигурност	1,5	-
3.	Отговорности по сигурността	1,5	0,5
4.	Оценка на сигурността на кораба и ПС	2,0	1,0
5.	Оборудване по сигурността	1,0	0,5
6.	План за сигурност на кораба и ПС	2,5	0,5
7.	Идентифициране, разпознаване и реагиране на заплахи	1,5	1,0
8.	Действия по сигурността на кораба и ПС	1,0	0,5
9.	Готовност за извънредни ситуации, тренировки и учения	1,5	-
10.	Администриране на сигурността	2,0	0,5
11.	Обучение по сигурността	1,0	0,5
12.	Ситуационна игра	-	2,0
13.	Изпит	-	1,0
14.	Общо	17,0	8,0
15.	Общ хорариум на курса	25,0	

11. УЧЕБНА ПРОГРАМА

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ	лекции (уч. часа)	упраж- нения
1.	ВЪВЕДЕНИЕ В МОРСКАТА СИГУРНОСТ	1,5	-
1.1	Описание на курса, знания и умения, които трябва да се придобият	0,5	-
1.2	История на проблема. Актуални заплахи за морската сигурност	0,5	-
1.3	Корабни и пристанищни операции – условия	0,5	-
2.	ПОЛИТИКА ПО МОРСКА СИГУРНОСТ	1,5	-
2.1	Международни нормативни документи по морска сигурност. Национални нормативни документи по морска сигурност. Основни дефиниции. Правни последици от действията или бездействието на персонала със задължения по сигурността.	0,5	-
2.2	Нормативни документи по морска сигурност, приети след 01.07.2004 г.	0,5	-
2.3	Боравене с документи и комуникации, съдържащи информация за сигурността.	0,5	-
3.	ОТГОВОРНОСТИ ПО СИГУРНОСТТА	1,5	0,5
3.1	Отговорности на правителствата. Отговорности на признатите организации по сигурността.	0,5	-
3.2	Отговорности по сигурността на компанията, на кораба и на пристанищно съоръжение.	0,5	-
3.3	Отговорности на офицера по сигурността на кораба, компанията и пристанищното съоръжение.	0,5	-
3.4	Отговорности на членовете на корабния екипаж със специални задължения по сигурността и на персонала на пристанищното съоръжение със специални задължения по сигурността. Отговорности на други категории персонал.	-	0,5
4.	ОЦЕНКА НА СИГУРНОСТТА НА КОРАБА И ПС	2,0	1,0
4.1	Характеристика на заплахите за морската сигурност по типове и региони	0,5	-
4.2	Методология за оценка на риска	1,0	-
4.3	Инструменти за провеждане на оценка сигурността на кораба	0,5	0,5
4.4	Инспектиране на сигурността на място. Документиране на оценката на сигурността.	-	0,5
5.	ОБОРУДВАНЕ ПО СИГУРНОСТТА	1,0	0,5
5.1	Системи и оборудване по сигурността	0,25	-
5.2	Експлоатационни ограничения на системите и оборудването по сигурността	0,25	-
5.3	Тестване, калибриране и поддръжка на системите и оборудването по сигурността. Документиране.	0,5	-
5.4	Нови технически средства за защита на кораба	-	0,5
6.	ПЛАН ЗА СИГУРНОСТ НА КОРАБА И ПС	2,5	0,5
6.1	Предназначение и съдържание на плана за сигурност на кораба.	0,5	-
6.2	Въпроси свързани с поверителността на плана.	0,5	-
6.3	Разработване и одобряване на плана за сигурност на кораба.	1,0	-

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ	лекции (уч. часа)	упраж- нения
6.4	Прилагане на плана. Поддръжка и промяна на плана.	0,5	-
7.	ИДЕНТИФИЦИРАНЕ, РАЗПОЗНАВАНЕ И РЕАГИРАНЕ НА ЗАПЛАХИ	1,5	1,0
7.1	Откриване и разпознаване на оръжия, опасни субстанции и устройства	-	0,5
7.2	Методи за физически претърсвания и ненаатрапчиви инспекции. Изпълнение и координиране на претърсванията	-	0,5
7.3	Недискриминационни методи за разкриване на лица, представляващи потенциални рискове за сигурността. Управление на тълпи и техники за контрол на човешки маси.	1,0	-
7.4	Техники, използвани за заобикаляне на мерките за сигурност	0,5	-
8.	ДЕЙСТВИЯ ПО СИГУРНОСТТА НА КОРАБА И ПС	1,0	0,5
8.1	Необходими действия при различни нива на сигурност	0,25	-
8.2	Поддържане на сигурността при взаимодействието кораб-пристанище	0,25	-
8.3	Използване на декларацията за сигурност	0,25	0,5
8.4	Изпълнение на процедурите за сигурност	0,25	-
9.	ГОТОВНОСТ ЗА ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ, ТРЕНИРОВКИ И УЧЕНИЯ	1,5	-
9.1	Планиране при извънредни ситуации	0,5	-
9.2	Тренировки и учения по сигурността. Оценяване на тренировки и учения по сигурността	1,0	-
10.	АДМИНИСТРИРАНЕ НА СИГУРНОСТТА	2,0	0,5
10.1	Документация и водене на записи	0,25	0,5
10.2	Докладване на инциденти, свързани със сигурността	0,25	-
10.3	Доброволна самооценка по сигурността на кораба	0,5	-
10.4	Мониторинг и контрол. Одити и инспекции по сигурността. Проверка и сертифициране на кораба.	1,0	-
11.	ОБУЧЕНИЕ ПО СИГУРНОСТТА	1,0	0,5
11.1	Изисквания към обучението.	1,0	-
11.2	Техники за обучение	-	0,5
12.	СИТУАЦИОННА ИГРА	-	2,0
13.	Изпит	-	1,0
14.	Общо	17,0	8,0
15.	Общ хорариум на курса	25,0	-

12. МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

При провеждане на теоретичната подготовка и упражненията не се налага предприемане на мерки за безопасност извън обичайните такива.

13. ЛИТЕРАТУРА И ЗАПИСКИ НА КУРСИСТА

13.1. Литература:

- Директива 2005/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26.10.2005 г. за повишаване на сигурността на пристанищата;

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ "Company Security Officer"	Стр. 7 от 8	Редакция първа	06.10.2011
---	-------------	----------------	------------

- Директива 2008/106/ ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19.11.2008г. относно минималното ниво на обучение на морските лица;
- З а в я л о в , Ю., Колпаков А., Трусов Н., Современый терроризм и морской транспорт, BRS, С.П., 2005;
- М е д н и к а р о в , Б. Сигурност на морската транспортна система. ВВМУ, Варна, 2008.
- Международен кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения (МК ISPS), СТЕНО, В.;
- Наредба № 53 за условията и реда за постигане на сигурността на корабите и пристанищата, от 2 юли 2004 г. и 28.08.2007 г издадена от Министерство на транспорта, Министерство на вътрешните работи и Министерство на финансите, www.marad.bg.
- Национална програма на Р. България за повишаване на сигурността на кораби и пристанищни съоръжения от 27.07.2007 г.
- Guide for ship security, ABS March 2005, www.eagle.org
- Guidance on the international ship and port facility (ISPS) code, International chamber of shipping, 2003
- Lloyd's register and IDS international, Sample ship security procedures, 2003
- Lloyd's register and IDS international, Sample ship security plan, 2003

13.2. Записки за курсиста:

13.2.1. Въведение в морската сигурност - знания и умения, които се придобият; история на проблема; актуални заплахи за морската сигурност; корабни и пристанищни операции.

13.2.2. Политика по морска сигурност - международни и национални нормативни документи по морска сигурност; документи по морска сигурност, приети след 01.07.2004 г.; основни дефиниции; правни последици от действията или бездействието на офицера по сигурността на кораба; боравене с документи и комуникации, съдържащи информация за сигурността.

13.2.3. Отговорности по сигурността - на правителствата; на признатите организации по сигурността; на компанията, на кораба и на пристанищно съоръжение; на офицера по сигурността на кораба, компанията и пристанищното съоръжение; отговорности на членовете на корабния екипаж със специални задължения по сигурността и на персонала на пристанищното съоръжение със специални задължения по сигурността; отговорности на други категории персонал.

13.2.4. Оценка на сигурността на кораба - характеристика на заплахите за морската сигурност по типове и региони; методология за оценка на риска; инструменти за провеждане на оценка сигурността на кораба; инспектиране на сигурността на място; документиране на оценката на сигурността.

13.2.5. Оборудване по сигурността - системи и оборудване по сигурността; експлоатационни ограничения на тези системи; тестване, калибриране и поддръжката им - документиране; нови технически средства за защита на кораба.

13.2.6. План за сигурност на кораба - предназначение на плана за сигурност на кораба; съдържание; поверителност; прилагане ; поддръжка и промяна на плана.

13.2.7. Идентифициране, разпознаване и реагиране на заплахи - откриване и разпознаване на оръжия, опасни субстанции и устройства; методи за физически претърсвания и ненаатрапчиви инспекции; изпълнение и координиране на претърсванията; недискриминационни методи за разкриване на лица, представляващи потенциални рискове; управление на тълпи и техники за контрол на човешки маси; техники, използвани за заобикаляне на мерките за сигурност.

13.2.8. Действия по сигурността на кораба - необходими действия при различни нива на сигурност; поддръжане на сигурността при взаимодействието кораб-пристанище; използване на декларацията за сигурност; изпълнение на процедурите за сигурност.

13.2.9. Готовност за извънредни ситуации, тренировки и учения - планиране при извънредни ситуации; тренировки и учения по сигурността; оценяването им.

13.2.10. Администриране на сигурността - документация и водене на записи; докладване на инциденти, свързани със сигурността; доброволна самооценка по сигурността на кораба; мониторинг и контрол; одити и инспекции по сигурността; проверка и сертифициране на кораба.

13.2.11. Обучение по сигурността - изисквания към обучението; техники за обучение.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ "Company Security Officer"	Стр. 8 от 8	Редакция първа	06.10.2011.
---	-------------	----------------	-------------

14. АКТУАЛНОСТ НА КУРСА

Изискванията за провеждане на курса, тематичния план и учебната програма са съставени в съответствие с допълнението на глава XI-2 към SOLAS 74, ISPS Code, методическите препоръки на ИМО Model Course 3.20, промените на STCW Code от 2010 г. и изискванията на Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България.

При промяна на тези национални стандарти, обучавашата институция актуализира своята програма за курса в съответствие със своите процедури по управление на качеството.